

A kölcsönható rendszer Green-függvénye:

[illegible]

$$\begin{aligned}
-G_{1,1}(\mathbf{k}, i\omega_n) = & -G_{(0)}(\mathbf{k}, i\omega_n) + (-\hbar^{-1})v(0) \left[-G_{(0)}(\mathbf{k}, i\omega_n) \right]^2 \frac{1}{\beta\hbar} \sum_m \frac{1}{V} \sum_{\mathbf{q}} \left[-G_{(0)}(\mathbf{q}, i\omega_n) \right] e^{i\omega_n\eta} + \\
& + (-\hbar^{-1}) \left[-G_{(0)}(\mathbf{k}, i\omega_n) \right]^2 \frac{1}{\beta\hbar} \sum_m \frac{1}{V} \sum_{\mathbf{q}} v(\mathbf{q} - \mathbf{k}) \left[-G_{(0)}(\mathbf{q}, i\omega_n) \right] e^{i\omega_n\eta} + \\
& + (-\hbar^{-1}) \left[-G_{(0)}(\mathbf{k}, i\omega_n) \right]^2 v(0) \frac{N_0}{V} + (-\hbar^{-1}) \left[G_0(\mathbf{k}, i\omega_n) \right]^2 \frac{N_0}{V} v(-\mathbf{k})
\end{aligned}$$

$-G_{1,2}(\mathbf{k}, i\omega_n) = (-\hbar^{-1})[-G_0(\mathbf{k}, i\omega_n)][-G_0(-\mathbf{k}, -i\omega_n)] \cdot \frac{N_0}{V} v(-\mathbf{k})$, ebből láthatjuk, hogy az anomális Green-függvénynek nincs 0. rendje, azaz ha $N_0 \Rightarrow G_{1,2} = 0$. $G_{1,2}$ akkor is eltűnik, ha nincs kölcsönhatás.

N_0 meghatározása

N_0 -t eddig paraméterként használtuk a $b_k = a_k - \sqrt{N_0} \delta_{k,0}$ egyenletben, ahol $\langle a_0^+ a_0 \rangle \stackrel{Bogo.}{\approx} \langle a_0 \rangle^2 = N_0$, így $\langle a_0 \rangle = \sqrt{N_0} \Rightarrow \langle b_0 \rangle = 0$. Most erre szeretnénk felírni perturbációs sort:

$$0 = \langle b_0 \rangle = \text{diagram 1} + \text{diagram 2} + \text{diagram 3} + \text{diagram 4} + \dots$$

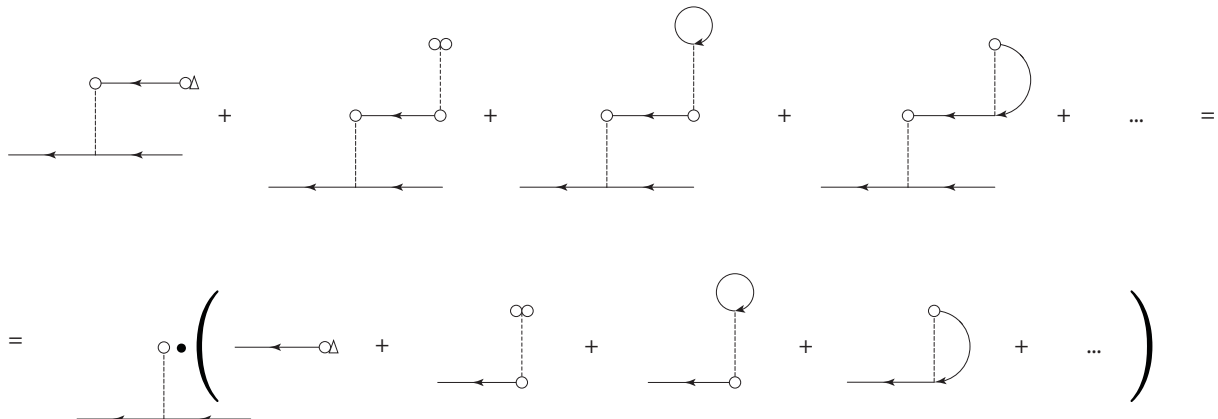
$$0 = (-\hbar^{-1}) \left[\sqrt{N_0} (-\mu) + N_0^{3/2} v(0) + \frac{\sqrt{N_0}}{V} \sum_{\mathbf{q}} (v(0) + v(\mathbf{q})) \underbrace{\frac{-1}{\beta \hbar} \sum_m G_{(0)}(\mathbf{q}, i\omega_m)}_{n'_{\mathbf{q}} = 1 / (e^{\beta(e_{\mathbf{q}} - \mu)} - 1)} \right]$$

$$\mu = \frac{N_0}{V} v(0) + \frac{1}{V} \sum_{\mathbf{q}} [v(0) + v(\mathbf{q})] n'_{\mathbf{q}} + \dots$$

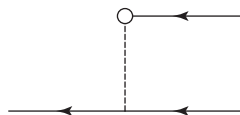
0 hőmérsékleten, ha n' elhanyagolható, ekkor a Bogoljubov kémiai potenciál: $\mu^{(B)} = n_0 v(0)$, ahol $n_0 = N_0 / V$.

Megjegyzés:

1: $\langle b_0 \rangle = 0$, $\langle b_0^+ \rangle = 0$, vagyis az összes olyan Feynman diagram összege, amibe csak 1 vonal fut be, 0.

Az ábráról látható következmény, hogy sose kell 3 keltő vagy eltüntető operátort tartalmazó diagramot számolni, mert azok összege 0. (Kiemelve azokból azt a részt, amibe csak 1 vonal fut be, azok összege 0.) Azaz az alábbi diagramokat nem kell számolni:

2: ha $v(0) > 0$ (stabil rendszer, taszítás esetén ???de egy rendszer lehet akkor is stabil, ha $v(0) < 0$, nem???), ekkor $\mu > 0$. $\mu = n_0 v(0) + \dots$. Ez miért furcsa?

$$G_{(0)}(\mathbf{k}, i\omega_n) = \frac{1}{i\omega_n - \hbar^{-1}(e_{\mathbf{k}} - \mu)} \Rightarrow n'_{\mathbf{k}} = \frac{-1}{\beta \hbar} \sum_m G_{(0)}(\mathbf{k}, i\omega_m) e^{i\omega_m \eta} = \frac{1}{e^{\beta(e_{\mathbf{k}} - \mu)} - 1}, \text{ és ha ebbe behelyettesítjük a}$$

pozitív kémiai potenciált, akkor $n'_{\mathbf{k}}$ negatív értéket is felvehet, és a szabad Green-függvény pedig divergál, és ez a kezelhetetlenné teszi a szabad Green-függvényt.

$$K_0 = \sum_{\mathbf{k}} (e_{\mathbf{k}} - \mu) b_{\mathbf{k}}^+ b_{\mathbf{k}} = \underbrace{\sum_{\mathbf{k}} (e_{\mathbf{k}} - \mu_0) b_{\mathbf{k}}^+ b_{\mathbf{k}}}_{K_0'} + \underbrace{\sum_{\mathbf{k}} (\mu_0 - \mu) b_{\mathbf{k}}^+ b_{\mathbf{k}}}_{K_2'}. \text{ Utóbbi tag diagramja:}$$

vagyis μ -t perturbációnak vesszük. Így a szabad Green-függvényünk:

$$G_{(0)}(\mathbf{k}, i\omega_n) = \begin{pmatrix} \frac{1}{i\omega_n - \hbar^{-1}e_{\mathbf{k}}} & 0 \\ 0 & \frac{1}{-i\omega_n - \hbar^{-1}e_{\mathbf{k}}} \end{pmatrix}$$

Dyson-Beljajev (Beljajev) egyenlet

$$G_{\alpha,\beta}(\mathbf{k}, i\omega_n) = G_{(0)\alpha,\beta}(\mathbf{k}, i\omega_n) + G_{(0)\alpha,\gamma}(\mathbf{k}, i\omega_n) \Sigma_{\gamma,\delta}(\mathbf{k}, i\omega_n) G_{\delta,\beta}(\mathbf{k}, i\omega_n), \text{ mátrixos írásmódban ezt kiírva:}$$

$$\mathbf{G}(\mathbf{k}, i\omega_n) = \mathbf{G}^{(0)}(\mathbf{k}, i\omega_n) + \mathbf{G}^{(0)}(\mathbf{k}, i\omega_n) \mathbf{\Sigma}(\mathbf{k}, i\omega_n) \mathbf{G}(\mathbf{k}, i\omega_n), \text{ melyből szeretnénk } G_{\alpha,\beta}(\mathbf{k}, i\omega_n) \text{-t kifejezni. A}$$

kifejezéshez invertálni kell egy 2×2 -es mátrixot, ami nem akadály:

$$G_{1,1}(\mathbf{k}, i\omega_n) = \frac{i\omega_n + \hbar^{-1}e_{\mathbf{k}} + \Sigma_{2,2}(\mathbf{k}, i\omega_n)}{D(\mathbf{k}, i\omega_n)}$$

$$G_{2,1}(\mathbf{k}, i\omega_n) = \frac{-\Sigma_{2,1}(\mathbf{k}, i\omega_n)}{D(\mathbf{k}, i\omega_n)}, \text{ ahol } D(\mathbf{k}, i\omega_n) \text{ a determináns:}$$

$$D(\mathbf{k}, i\omega_n) = [i\omega_n - \hbar^{-1}e_{\mathbf{k}} - \Sigma_{1,1}(\mathbf{k}, i\omega_n)][i\omega_n + \hbar^{-1}e_{\mathbf{k}} + \Sigma_{2,2}(\mathbf{k}, i\omega_n)] + \Sigma_{1,2}(\mathbf{k}, i\omega_n)\Sigma_{2,1}(\mathbf{k}, i\omega_n)$$

Grafikusan szemléltetve a következőt láthatjuk:

$$\begin{array}{c} \Rightarrow \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \Rightarrow \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} = \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{1,1}} \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{1,2}} \begin{array}{c} \Rightarrow \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \Rightarrow \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array}$$

$$\begin{array}{c} \Rightarrow \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \Rightarrow \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} = \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{2,1}} \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{2,2}} \begin{array}{c} \Rightarrow \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \Rightarrow \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array}$$

A felső sor, $G_{1,1}(\mathbf{k}, i\omega_n)$ -hoz tartozó eredmény grafikus bizonygatása:

$$\begin{aligned} \begin{array}{c} \Rightarrow \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \Rightarrow \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} &= \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{1,1}} \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{1,1}} \boxed{-\Sigma_{1,1}} \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{1,2}} \boxed{-\Sigma_{2,1}} \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \\ &+ \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{1,1}} \boxed{-\Sigma_{1,1}} \boxed{-\Sigma_{1,1}} \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{1,1}} \boxed{-\Sigma_{2,1}} \boxed{-\Sigma_{1,1}} \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \\ &+ \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{1,2}} \boxed{-\Sigma_{2,2}} \boxed{-\Sigma_{2,1}} \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{1,1}} \boxed{-\Sigma_{1,2}} \boxed{-\Sigma_{2,1}} \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \dots = \\ &= \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{1,1}} \cdot \\ &\cdot \left(\begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{1,1}} \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{1,1}} \boxed{-\Sigma_{1,1}} \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{1,2}} \boxed{-\Sigma_{2,1}} \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \dots \right) + \\ &+ \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{1,2}} \cdot \\ &\cdot \left(\begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{2,1}} \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{2,1}} \boxed{-\Sigma_{1,1}} \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} \boxed{-\Sigma_{2,2}} \boxed{-\Sigma_{2,1}} \begin{array}{c} \leftarrow \leftarrow \leftarrow \\ \leftarrow \leftarrow \leftarrow \end{array} + \dots \right) \end{aligned}$$

Vegyük ugyanis észre a zárójelzésben a Green-függvényeket! Behelyettesítve őket adódik az eredmény.

Bogoljubov-közelítés

Kémiai potenciál és n_0 kapcsolata

$\Sigma_{0,1}$ annak a sajátenergiája, amibe csak 1 vonal fut be:

$$0 \stackrel{!}{=} \boxed{-\Sigma_{0,1}} \leftarrow = \triangleleft \leftarrow + \begin{array}{c} \circ \\ \vdots \\ \circ \end{array} \leftarrow$$

vagyis $-\mu^B + v(0)n_0 = 0 \Leftrightarrow \mu^B = n_0 v(0)$

$$\Sigma_{1,1}^B(\mathbf{k}, i\omega_n) = \hbar^{-1} n_0 v(\mathbf{k})$$

$$\leftarrow \boxed{-\Sigma_{1,1}} \leftarrow = \begin{array}{c} \circ \\ \vdots \\ \circ \end{array} \leftarrow \leftarrow + \begin{array}{c} \leftarrow \circ \\ \vdots \\ \circ \leftarrow \end{array} + \leftarrow \triangleleft \leftarrow$$

$$\Sigma_{1,2}^B(\mathbf{k}, i\omega_n) = \hbar^{-1} n_0 v(\mathbf{k})$$

$$\leftarrow \boxed{-\Sigma_{1,2}} \rightarrow = \begin{array}{c} \leftarrow \circ \\ \vdots \\ \circ \leftarrow \end{array}$$

$$\Sigma_{2,2}(\mathbf{k}, i\omega_n) = \Sigma_{1,1}(-\mathbf{k}, i\omega_n)$$

$$\Sigma_{2,1}(\mathbf{k}, i\omega_n) = \Sigma_{1,2}(-\mathbf{k}, -i\omega_n)$$

$$D^{(B)}(\mathbf{k}, i\omega_n) = \left[i\omega_n - \hbar^{-1} (e_{\mathbf{k}} + n_0 v(\mathbf{k})) \right] \left[i\omega_n + \hbar^{-1} (e_{\mathbf{k}} + n_0 v(\mathbf{k})) \right] + \left(\hbar^{-1} n_0 v(\mathbf{k}) \right)^2$$

$$G_{1,1}^{(B)}(\mathbf{k}, i\omega_n) = \frac{i\omega_n \hbar^{-1} (e_{\mathbf{k}} + n_0 v(\mathbf{k}))}{D^{(B)}(\mathbf{k}, i\omega_n)}$$

$$G_{2,1}^{(B)}(\mathbf{k}, i\omega_n) = \frac{-\hbar^{-1} n_0 v(\mathbf{k})}{D^{(B)}(\mathbf{k}, i\omega_n)}$$

???Nem lenne jó mindenhol konzekvensen kitenni a Bogo. közelítésre vonatkozó (B) indexet???